

Spis treści

Wstęp	11
-------------	----

Część I

Pojęcie i historia godności człowieka

Pojęcie godności człowieka	17
Idea godności człowieka w filozofii starożytnej	21
Idea godności człowieka w <i>Starym i Nowym Testamencie</i>	23
Godność człowieka w myśli patrystycznej	26
Wieloaspektowe ujmowanie godności człowieka w teologii i filozofii średniowiecznej	30
Rozumienie godności człowieka w filozofii okresu Renesansu	34
Immanentna koncepcja godności osoby ludzkiej w eksplikacji Emanuela Kanta	37
Interpretacja godności człowieka w myśli socjalistycznej i filozofii marksistowskiej	41
Integralne ujęcie godności człowieka u Johanna Messnera	42
Metafizyczne ujmowanie godności osoby ludzkiej	43
Normatywny charakter godności osoby ludzkiej w etyce personalistycznej ..	48
Godność osobowościowa w eksplikacji socjologicznej i psychologicznej. .	55
Socjologiczna eksplikacja godności	55
Eksplikacja godności w psychologii humanistyczno-egzystencjalnej ..	57
Etyka bez godności człowieka	70
 Integralność godności i jej praktyczne konsekwencje	 75
Integralność godności osobowej (wrodzonej) i osobowościowej (nabywanej)	75
Praktyczne konsekwencje	80

Część II

Alfreda Verdrossa i Jacquesa Maritaina koncepcja dynamiczna prawa naturalnego i praw człowieka

Spór o prawo naturalne i jego renesans	86
Krytyczna ocena racjonalistyczno-oświeceniowej filozofii prawa naturalnego i pozytywizmu prawnego.	86
Renesans prawa naturalnego	92
„Trzecia droga” Arthura Kaufmanna.	97
Dynamiczny charakter prawa naturalnego i praw człowieka w ujęciu Verdrossa	101
Całościowy obraz człowieka podstawą prawa naturalnego	101
Stały i dynamiczny element prawa naturalnego i praw człowieka	103
Maritaina koncepcja dynamicznego prawa naturalnego	112
Aspekt ontologiczny	112
Aspekt poznawczy	118
Lista praw osoby ludzkiej	126
Wpływ filozofii personalistycznej Maritaina na Powszechną Deklarację Praw Człowieka	128
Konkluzje	131

Część III

Godność osoby ludzkiej w najnowszych dokumentach Kościoła katolickiego i Organizacji Narodów Zjednoczonych

Godność osoby ludzkiej w najnowszych dokumentach Kościoła Katolickiego	133
Godność osoby ludzkiej w dokumentach ONZ	142
Uznawanie godności osoby ludzkiej za podstawę praw człowieka w dokumentach Kościoła i Organizacji Narodów Zjednoczonych ...	145

Część IV

Godność człowieka w niektórych konstytucjach państw współczesnych

Godność człowieka w Konstytucji RFN i innych państw	150
Dyskusje nad osią aksjologiczną nowej Konstytucji III Rzeczypospolitej Polskiej	166
Stanowisko Episkopatu Polski	172
Godność człowieka w projektach Konstytucji III Rzeczypospolitej Polskiej	177
Godność człowieka w Konstytucji III Rzeczypospolitej Polskiej	184

Część V

Uniwersalność praw człowieka

Definicje praw człowieka.	191
Uzasadnienia uniwersalności praw człowieka. Przymioty praw człowieka	197
Krytyczna ocena relatywizmu kulturowego praw człowieka	212
Uniwersalna i regionalna ochrona praw człowieka	215
Prawo do życia w dokumentach międzynarodowych. Ścisłe i szersze rozumienie prawa do życia jako jedno z ważnych kryteriów uniwersalnej koncepcji praw człowieka	221
Prawo do życia w prawie międzynarodowym	221
Uzasadnienia Trybunału Konstytucyjnego Rzeczypospolitej Polskiej ochrony życia ludzkiego	226
Prawo do życia w ścisłym i szerszym znaczeniu	230

Część VI

Czy koncepcja Kościoła katolickiego o prawie do życia jest uniwersalna

Podstawa biblijna.	243
Tradycja	246
Ratio – zdolność rozumu ludzkiego poznania moralnych praw człowieka	248
Miejsce międzynarodowego prawa praw człowieka w nauczaniu Kościoła	253
Ochrona prawa do życia przez władze państwowe w autentycznej demokracji	257
Miejsce najnowszych badań genetycznych w nauczaniu Kościoła	272
Konkluzje	279

Część VII

Integralność praw człowieka

Podstawa treści praw człowieka	283
Od mitów do renesansu praw społecznych człowieka	287
Spór o prawa społeczne człowieka w okresie „zimnej wojny”	288
Prawa społeczne człowieka w dokumentach ONZ	293
Prawa społeczne człowieka we Wspólnocie Europejskiej	294
Treść praw społecznych	298
Zasady interpretacji praw człowieka i ich luki	300

Część VIII

Integralnie rozumiane praw człowieka i ich realizacja podstawą humanistycznego porządku gospodarczego

Czy kapitalizm jest jedyną alternatywą realnego socjalizmu?	309
Wolność czy sprawiedliwość w dziedzinie gospodarczej – fałszywa alternatywa.	323
Prawo człowieka do posiadania własności prywatnej – pluralizm form własności	329
Wymiary wartości pracy ludzkiej	336
Priorytet pracy ludzkiej przed kapitałem	338
Prawo do pracy	344
Prawo człowieka do osobowej pracy inicjatywnej	353
Prawo człowieka do wykształcenia	355
Wykształcenie i kwalifikacje zawodowe jako jeden z czynników przezwyciężenia bezrobocia	361
Nowy porządek gospodarczy według Maritaina	365
Społeczny model Unii Europejskiej	366

Część IX

Nowy ład światowy i jego podstawy

<i>Familia Humana</i> i jej uzasadnienia	373
Rozwój idei nowego ładu światowego	383
Czynniki wpływające na eksplozję mundializacji	385
Pozytywne i negatywne strony globalizacji gospodarczej	390
Zagrożenia suwerenności państw narodowych	394
Prawo człowieka i narodów (ludów) do integralnego rozwoju – prawa solidarnościowe	396
Globalizacja ekosystemu	399
Rozwój idei prawa do czystego (zdrowego) i zrównoważonego środowiska naturalnego – prawo solidarnościowe człowieka	401
Podstawa, treść i ochrona prawa (praw) do czystego i zrównoważonego środowiska naturalnego	408
Prawa proceduralne czy <substancjalne> człowieka do czystego (zdrowego) i zrównoważonego środowiska naturalnego	415
Podmioty zobowiązane kształtowanie nowego ładu światowego, – polaryzacja stanowisk	419
Postulat powołania władzy ogólnoswiatowej	424
Posłowie	431
Skróty	434
Bibliografia	435